

Monitoring

Diergezondheid

Rundvee

Hoofdpunten Rapportage Derde kwartaal 2015

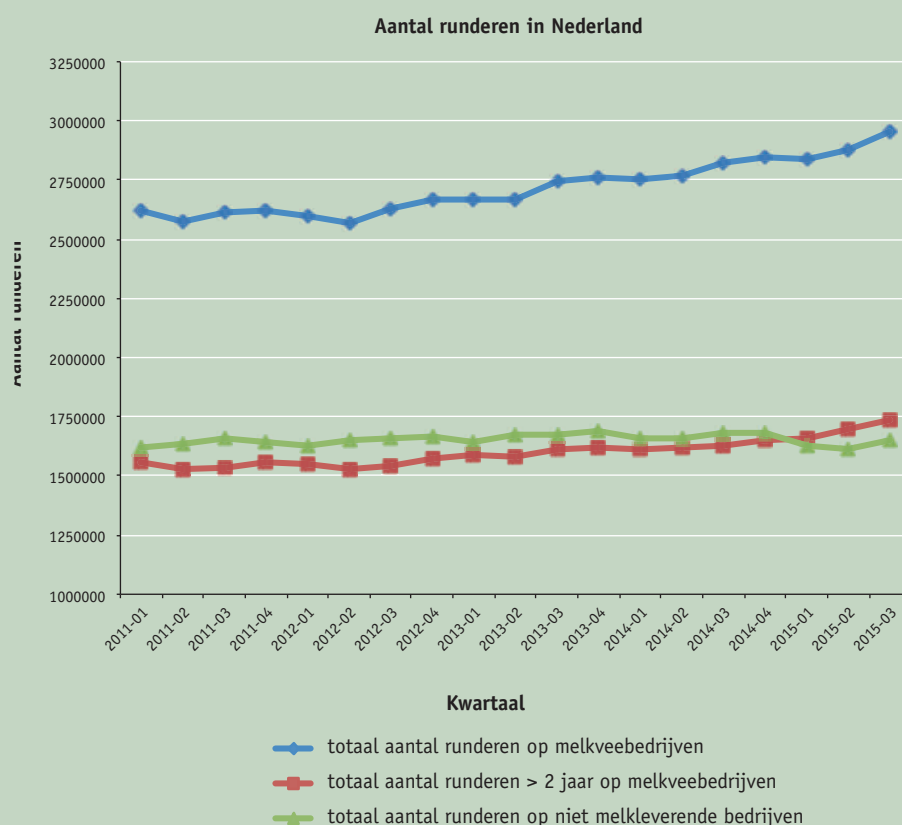
Runderdemografie

Melkveebedrijven: Nederland had in het derde kwartaal van 2015 17.583 melkveebedrijven met dieren. Het totale aantal runderen op melkleverende bedrijven en het aantal runderen ouder dan twee jaar op melkveebedrijven stijgt sinds het tweede kwartaal van 2012 (zie figuur 1). Een Nederlands melkveebedrijf had in het derde kwartaal gemiddeld 99 dieren ouder dan twee jaar (tweede kwartaal 96). Van de melkveebedrijven had 11,2 procent een vaste relatie met een jongvee-opfokker (tweede kwartaal 10,9 procent).

Niet-melkleverende bedrijven: Nederland had in het derde kwartaal van 2015 18.880 niet-melkleverende bedrijven met dieren. Onder de niet-melkleverende bedrijven vallen verschillende bedrijfstypen. Onderverdeeld naar bedrijfstypen hadden de kleinschalige bedrijven gemiddeld zes dieren, zoogkoeienbedrijven gemiddeld 32 runderen, jongvee-opfokbedrijven gemiddeld 67 stuks jongvee en vleesveebedrijven gemiddeld 408 runderen.

Kort Nieuws

- **BVD:** 40 procent van de melkveebedrijven was in het derde kwartaal BVD-virus vrij of BVD-tankmelkonverdacht (tweede kwartaal 38 procent).
- **IBR:** 49 procent van de melkveebedrijven was in het derde kwartaal IBR-vrij of IBR-tankmelkonverdacht (tweede kwartaal 48 procent). Op 21 bedrijven werden IBR uitbraken vastgesteld via neusswabs, 10 van deze bedrijven waren IBR-vrij of tankmelkonverdacht.
- **Leverbot:** Bij 32 bedrijven werd leverbot aangetoond.

Figuur 1 Aantal runderen in Nederland (Bron: GD-BRBS en I&R)

De informatie die in de monitoring wordt gebruikt, wordt op verschillende manieren verzameld. Hierbij ligt het initiatief gedeeltelijk bij dierenartsen en veehouders en gedeeltelijk bij GD. De informatie wordt integraal geïnterpreteerd om de doelstellingen van de monitoring, het snel signaleren van diergezondheidsproblemen enerzijds en het volgen van meer algemene trends en ontwikkelingen anderzijds, te bereiken. De veehouderijsector in de vorm van interbrancheorganisaties ZuivelNL en Stichting Brancheorganisatie Kalvesector (SBK) en het ministerie van Economische Zaken (EZ) zijn de medefinanciers van de monitoring.

Data-analyse tweede kwartaal 2015

Duurzaamheid

Het sterftepercentage van runderen ouder dan één jaar op melkveebedrijven bleef in het tweede kwartaal op een stabiel laag niveau. In het tweede kwartaal van 2015 stierf 0,66 procent van de runderen ouder dan één jaar. Dit was lager dan in het tweede kwartaal van 2014 (0,71%) en vergelijkbaar met hetzelfde kwartaal van 2013 (0,67%). Het sterftepercentage van runderen ouder dan één jaar op zoogkoebedrijven was in het tweede kwartaal van 2015 met 0,60 procent stabiel, ten opzichte van vergelijkbare kwartalen in voorgaande jaren. In het tweede kwartaal van 2014 was dit 0,54 procent en in het tweede kwartaal van 2013 0,65 procent.

Bijzonderheden

Aantal secties van koeien met baarmoederontsteking toegenomen

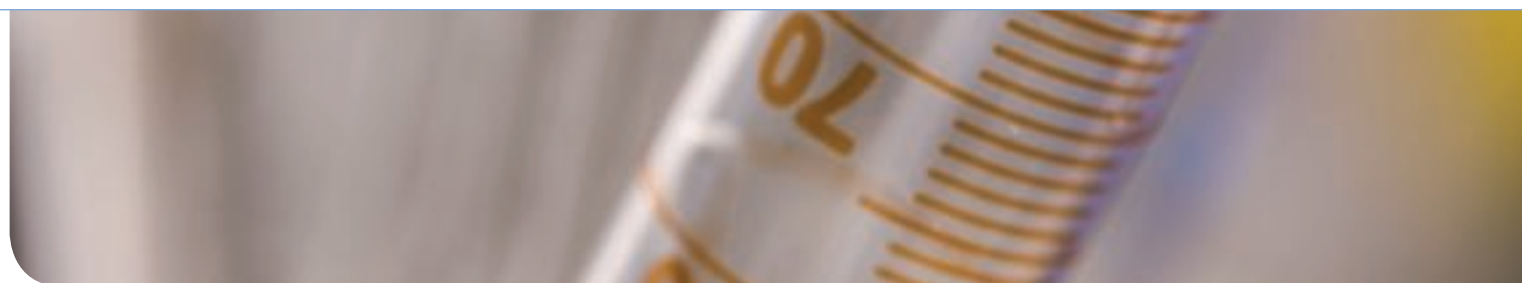
Vanuit de maandelijkse pathologie syndroomsurveillance kwam naar voren dat in het derde kwartaal het aantal secties uitgevoerd door GD, waarbij een baarmoederontsteking als belangrijkste oorzaak voor ziekte en sterfte werd vastgesteld, was toegenomen (15 keer in het derde kwartaal, zes keer in het tweede kwartaal van 2015). Het totaal aantal gevallen van baarmoederontsteking bij pathologisch onderzoek (inclusief gevallen waarbij een dergelijke ontsteking als nevenbevinding werd beschouwd) betrof van januari tot en met september 2015 44 gevallen. In dezelfde periode in 2014 waren dit 17 gevallen. Een oorzaak voor deze toename bij dieren aangeboden voor pathologisch onderzoek is niet bekend. Via de Veekijker werden risicofactoren voor baarmoederontsteking met de betreffende practicus of veehouder besproken, om vervolgens tot een bedrijfsspecifieke oplossing te komen.

Kort Nieuws vervolg

- **Bluetongue:** Op 11 september 2015 meldde Frankrijk aan de OIE een uitbraak van bluetongue in het departement Allier, die klinisch sinds 21 augustus gaande was. Bij screening van omliggende bedrijven werden nieuwe besmettingen vastgesteld (totaal op 20 oktober 56 bedrijven). (Bron: OIE, Promed)
- **Rundertbc:** In België werd in juli bij een op een slachthuis aangeboden rund een rundertbc-besmetting aangetoond. Het rund was afkomstig van een Belgisch melkveebedrijf, waar bij nader onderzoek een uitgebreide besmetting werd vastgesteld. Naar aanleiding van deze uitbraak heeft onderzoek plaatsgevonden op contactbedrijven, waarbij in september een nieuwe besmetting werd vastgesteld. (Bron: FAVV)

Diergezondheidssituatie in Nederland

DIERZIEKTE	SITUATIE NEDERLAND	Resultaat monitoring derde kwartaal 2015
Artikel 15 ziekten (aangifte- en bestrijdingsplichtig)		
MKZ	Officieel vrij sinds 2001, laatste regionale uitbraken in 1986 en 2001.	Geen bijzonderheden.
Tuberculose	Officieel vrij sinds 1999.	In omliggende landen gevallen van runder-tuberculose aangetoond.
Miltvuur	Niet aangetoond sinds 1994.	Geen bijzonderheden.
Rabiës	Officieel vrij sinds 2012.	Geen bijzonderheden.
Aujeszký	Officieel vrij sinds 2004.	Geen bijzonderheden.
Brucellose	Officieel vrij sinds 1999.	Geen bijzonderheden bij bewaking via bloed-monsters van verwerpers.
Leukose	Officieel vrij sinds 1999.	Geen bijzonderheden bij bewaking via bloed-monsters van slachtrunderen en tankmelk.
BSE	Sinds 2010 bij bewaking geen gevallen meer vastgesteld (totaal tussen 1997 – 2009 88 gevallen). OIE status 'negligible risk'.	Geen bijzonderheden.
Bluetongue	Officieel vrij sinds 2012 (alle serotypen).	Alertheid vanwege BTV-8 in Frankrijk en BTV-4 in Zuidoost-Europa.

DIERZIEKTE	SITUATIE NEDERLAND	Resultaat monitoring derde kwartaal 2015
------------	--------------------	--

Artikel 100 ziekten (aangifteplichtig)

Leptospirose	98 procent van de melkveebedrijven heeft de <i>L. hardjo</i> vrije status. 0,8 procent van de niet-melkleverende bedrijven had dieren met afweerstoffen.*	Geen tankmelkomslagen.
Salmonellose	9,5 procent van de niet-melkleverende bedrijven had dieren met afweerstoffen.*	Infectie vastgesteld op 662 bedrijven (diagnostiek GD).
Listeriose	Bron meestal slecht geconserveerde graskuil	Twee infecties aangetoond.
Q-fever	Bij 68 procent van de melkveebedrijven zijn afweerstoffen aangetoond.* 11 procent van de niet-melkleverende bedrijven heeft dieren met afweerstoffen.**	Eén infectie vastgesteld bij onderzoek van verworpen vruchten als nevenbevinding (salmonella was hoofdoorzaak).
Yersiniose	Incidenteel aangetoond bij rundvee, met name bij verworpen vruchten.	Geen infectie vastgesteld.
<i>Campylobacter fetus</i> ssp. <i>venerealis</i> en <i>Tritrichomonas foetus</i>	Er zijn de laatste vijf jaar bij bewaking geen infecties aangetoond.	Geen infecties vastgesteld.

Overige OIE lijst ziekten

IBR	49 procent van de melkveebedrijven IBR-vrij of tankmelkonverdacht. 21 procent van de melkveebedrijven IBR afweerstoffen aangetoond.** 18 procent van de niet-melkleverende bedrijven had dieren met IBR afweerstoffen.**	0,1 procent tankmelkomslagen bij IBR-vrije bedrijven; 1,2 procent tankmelkomslagen bij IBR-tankmelkonverdachte bedrijven. Bij 23 procent van de 91 UBN's die neusswabs hadden ingestuurd werd veldvirus aangetoond (10 uitbraken op IBR-vrije of tankmelkonverdachte bedrijven).
Paratuberculose	99 procent van de melkveebedrijven heeft een PPN status; 75% status A.	Percentage bedrijven met status A stabiel.
BCK	Infecties met <i>Ovine herpesvirus type 2</i> komen incidenteel voor.	Eén infectie aangetoond bij sectie.
Tekenziekten	Teken besmet met <i>Babesia divergens</i> , <i>Anaplasma phagocytophilia</i> en <i>Mycoplasma wenyonii</i> komen voor in Nederland.	Vier infecties met tekenziekten vastgesteld (twee keer <i>Babesia</i> , twee keer <i>Anaplasma</i>).
BVD	40 procent van de melkveebedrijven heeft status BVD-virus vrij of tankmelkonverdacht. 14 procent van de melkveebedrijven had aanwijzingen voor een recente BVD-virus circulatie* 19 procent van de niet-melkleverende bedrijven had een recente BVD-virus circulatie.*	Toename bedrijven met een BVD- virus vrije of tankmelk onverdachte status.
Neosporose	Belangrijke oorzaak van verwerpen.	Infectie aangetoond in 7 procent van de ingezonden verworpen vruchten.
Leverbot	Prognose najaar en winter 2015 – 2016: Kans op een late leverbotbesmetting.	Infectie vastgesteld in monsters van 32 rundvee bedrijven.

* Eindrapport Specifieke Monitoring 2013-2014; prevalentiestudie

** Eindrapport Specifieke Monitoring 2011-2012; prevalentiestudie

